

आदिवासी कास्तकारांसाठी सामूहिक जनता
अपघात विमा योजना राबविण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक-आविम-१०९८/प्र.क्र.१३६/का.३
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक:- २० जानेवारी, २००१

- वाचा :-**
- (१) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक यांचे पत्र क्रमांक-आविम/प्रशा/जन/६११५/१९९९, दिनांक १६-७-१९९९ व दिनांक १० मार्च, २०००.
  - (२) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्र.बीयुडी-१०००/प्र.क्र.५८/का.७, दिनांक २१ डिसेंबर, २०००.

शासन निर्णय :- आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांच्या कास्तकार सभासद बांधवाना दुर्गम भागातकाम करतांना सर्पदंश, वीज पडणे, विहिरीत पडणे, हिस्त्र श्वापदांचा हल्ला, रस्त्यावरील अपघात इत्यादी स्वरूपांच्या नैसर्गिक आपत्तीना तोंड द्यावे लागते. अशाप्रकारच्या दुर्दैवी प्रसंग आदिवासी कास्तकारांवर ओढावल्यास त्यांना व त्यांच्या कुटूंबियांना आर्थिक संरक्षण मिळावे यासाठी नॅशनल इन्श्युरन्स कंपनी लिमिटेड यांनी प्रस्तावित केल्याप्रमाणे सामूहिक जनता अपघात विमा योजना लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती. याबाबत शासनाने आदिवासी विकास महामंडळाच्या दिनांक १६.७.१९९६ च्या पत्रान्वये प्राप्त झालेल्या प्रस्तावावर साकल्याने विचार केल्यानंतर शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतलेला आहे.

२. आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांच्या सभासदांनी प्रत्येकी रुपये १२०/- इतकी विम्याची रक्कम ५ वर्षांच्या कालावधीसाठी भरावयाची आहे. सदरहू रक्कम भरल्यानंतर या ५ वर्षांच्या कालावधीत आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थेच्या सभासदाला अपघाती मृत्यू आल्यास त्याला रुपये १.०० लाख व अपघातामुळे कायम स्वरूपी अपंगत्व आल्यास रुपये ५०,०००/- इतके रकमेचे विमा संरक्षण मिळेल. आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांच्या सभासदांबाबत आवश्यक त्या कागदपत्रांची पूर्तता करून महामंडळाच्या मुख्यालय स्तरावरून प्रादेशिक व्यवस्थापक यांच्या मार्फत ही योजना क्षेत्रिय स्तरावरील कास्तकारांसाठी राबवावयाची आहे. सभासदांच्या हप्त्याची रक्कम प्रारंभी आदिवासी विकास महामंडळाकडून भरणे करण्यात येईल, त्यानंतर कास्तकार जेव्हा आपला माल खरेदी केंद्रावर विक्रीसाठी आणतील तेव्हा त्यांना द्यावयाच्या रक्कमेतून संबंधित कागदपत्रांच्या हप्त्यांची रक्कम वसूल करण्यात यावी. सभासदांच्या हप्त्याची रक्कम भरण्यासाठी आणि जनता अपघात विमा योजना राबविण्याकरिता लागणारा रुपये ३,२७,००,०००/- (रुपये तीन कोटी सत्तावीस लाख) इतका निधी अर्थसंकल्पित करण्याकरिता डिसेंबर २००० मधील अधिवेशनात पुरवणी मागणी प्रस्ताव सादर करण्यात आला.

३. आता महाराष्ट्र (तृतीय पुरवणी) विनियोजन अधिनियम, २००० (सन २००० चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र.४८) पारित झाला असल्यामुळे सदर रुपये ३.२७कोटी इतकी रक्कम महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळास देण्यास शासन या निर्णयान्वये मंजूरी देत आहे.

४. सदर रक्कम रुये ३,२७,००,०००/- (रुपये तीन कोटी सत्तावीस लाख) आयुक्त, आदिवासी विकास नाशिक यांच्या अधिनस्त ठेवण्यात येत असून, त्यांनी ही रक्कम कोषागारातून काढून ती महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळास तात्काळ अदा करावी.

५. सदर खर्च मागणी क्रमांक-टी-७, लेखाशिर्ष "२४२५-सहकार- पंचवार्षिक योजना- जनजाती क्षेत्र-उपयोजना-१०८-इतर सहकारी संस्थांना सहाय्य-(२), महाराष्ट्र राज्य सहकारी जनजाती विकास महामंडळांना वित्तीय सहाय्य- (डी) भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद-२७५ (१) अन्वये केंद्रीय सहाय्य (२४२५ ०८७१)" या लेखा शिर्षाखाली खर्ची टाकावा व तो त्याखाली केलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून (२०००-२००१) भागवावा.

६. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने आणि वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक-प्र.क्र. ८१८/२०००/व्यय-११,६ दिनांक ३.११.२००० अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(ग. शा. सोनावणे)
कार्यासन अधिकारी

प्रति,

आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक
व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ,
मर्यादित, नाशिक.

अपर आयुक्त, आदिवासी विकास ठाणे/नाशिक/अमरावती/नागपूर.

सहकार आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

सहनिबंधक सहकारी संस्था, (आदिवासी विकास), महाराष्ट्र राज्य, नाशिक.

सर्व प्रादेशिक व्यवस्थापक, आदिवासी विकास महामंडळ.

जिल्हा कोषागार अधिकारी, नाशिक

महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-१, मुंबई

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, नागपूर.

महालेखापाल (लेखापरिक्षा) महाराष्ट्र-२, मुंबई.

महालेखापाल (लेखापरिक्षा) महाराष्ट्र-२, नागपूर.

सहसंचालक, लेखा व कोषागारे,संगणक कक्ष, नवीन प्रशासन भवन,

मंत्रालयासमोर, मुंबई-३२

वित्त विभाग (व्यय-११/साऊ/अर्थसंकल्प-१७), मंत्रालय, मुंबई.

अवर सचिव, का.७, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय,मुंबई

निवड नस्ती, का.३